

בחינת הקליף נובה/עידית על כנות שונות - חוות המטעים

2008/12

שוקי קנוניץ וניצן רוטמן (שה"מ)
זמיר עשור ואריק וולך (מו"פ צפון)

רקע

הקליף נובה/עידית הוא זן מכלוא של שני קליפים ותיקים, פרי פיתוח המחלקה להשבחת מטעים במנהל המחקר החקלאי בבית דגן. כבר בשנה שעברה צד הקליף נובה/עידית את עינינו ביבול הגבוה יחסית לנפח הנוף הקטן של העץ. תופעה זו בלטה גם השנה, לצד גודל הפרי המרשים והצבע החיצוני הנוטה לאדום. חסרוננו העיקרי של הזן הוא קליפתו המחוספסת והרגישה למכות קטיפ.

עץ של הקליף נובה/עידית, חוות החולה 2009

חומרים ושיטות

חלקת הקליף נובה/עידית ניטעה בקיץ 2004 במסגרת פרויקט זנים וכנות הארצי. החלקה ניטעה במרווחים של 3X5 מ' (סה"כ 67 עצים לדונם). הקליף מורכב על שלוש כנות: 812, וולקה-מריאנה וטרוויר, בסה"כ 5 חזרות של 4 עצים לכל צירוף (20 עצים בכל צירוף).

במהלך קטיפ הפרי נאספו הממצאים הבאים:

1. משקל הפרי לעץ
2. מספר הפירות לעץ
3. משקל פרי ממוצע
4. מפרט גודל פרי על פי דגימה מכל חזרה
5. בדיקות איכות: % מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה (מעבדת השירות של בית האריזה "קרני גליל-גולן).

תוצאות

א. קטיף

קטיף הפרי נערך ב-27 בדצמבר 2012 ובמהלכו נשקל הפרי בכל חזרה, נספרו מספר הפירות ונערך חישוב של משקל הפרי הממוצע (משקל הפרי / מס' הפירות).

טבלה 1. תוצאות הקטיף: היבול לעץ ולדונם בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-12

יבול מצטבר לדונם ק"ג	2012		2011		2009		2008		כנה
	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	
10,187	6,986	א 104.7	1,214	18.2	308	4.6	1,679	25.1	812
9,529	6,947	א 104.2	986	14.8	229	3.4	1,367	20.4	וולקה
5,192	3,140	ב 47.1	797	12.0	417	6.2	838	12.5	טרוייר

ל.מ.

ל.מ.

ל.מ.

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

בטבלה 1 ניתן לראות את תוצאות הקטיף לעץ ולדונם בשנים 2008-12. התוצאות שהתקבלו השנה הן מובהקות, כאשר בכנות 812 ווולקה מריאנה התקבל יבול של כ-7 טון לדונם, בעוד שבכנה טרוייר התקבל יבול של 3.1 טון.

מגמות אלו מקבלות ביטוי נרחב גם ביבול המצבר ב-4 שנות מדידה, כאשר הכנה 812 מובילה עם 10.2 טון לדונם, אחרי ווקה מריאנה עם יבול של 9.5 טון ולבסוף כנת הטרוייר עם 5.2 טון.

טבלה 2. תוצאות הקטיף: מספר הפירות לעץ בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-12

כנה	2012		2011		2009		2008	
	יח'	יח'	יח'	יח'	יח'	יח'	יח'	יח'
812	א 1,193.7	116.9	23.2	167.1	א 1,232.5	98.2	16	111
וולקה	א 543.5	71.1	33.4	93.9	ב 544	71.1	33.4	93.9
טרוייר	ב 544	71.1	33.4	93.9	ב 544	71.1	33.4	93.9

ל.מ.

ל.מ.

ל.מ.

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

מעיון בתוצאות ספירת הפירות ניתן לראות כי השנה מספר הפירות לעץ היה גבוה באופן משמעותי משנים קודמות, כשמספר הפירות הגבוה ביותר (מובהק) התקבל על הכנות וולקה-מריאנה (1,233 יח') ו-812 (1,194 יח' לעץ), בעוד שעל הכנה טרוייר התקבלו בממוצע רק 544 פירות לעץ.

טבלה 3. תוצאות הקטיף: משקל הפרי הממוצע (ג') בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-12

כנה	2012		2011		2009		2008	
	ג'	ג'	ג'	ג'	ג'	ג'	ג'	ג'
812	89	162	201	149	ב 89	162	201	149
וולקה	85	179	206	198	א 85	179	206	198
טרוייר	94	135	190	134	ב 94	135	190	134

ל.מ.

ל.מ.

ל.מ.

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

באופן צפוי היה משקל הפרי הממוצע שהתקבל השנה נמוך משנים קודמות, כאשר כנת הטרוייר בה התקבל היבול הנמוך ביותר, תרמה לפרי הגדול ביותר (לא מובהק), אשר משקלו הממוצע עמד על 94 ג' לעומת 85 ג' בוולקה מריאנה ו-89 ג' ב-812.

ב. התפלגות גודל הפרי

במהלך הקטיף נלקחה דגימה מכל חזרה לבדיקת התפלגות גודל הפרי על פי הקטרים המקובלים לשיווק וייצוא של פרי הדר.

טבלה 4. משקל הפרי והתפלגותן לגדלים השונים (ק"ג) בקליף נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות המטעים עונת 2011

כנה	התפלגות גודל כללי (יח')				משקל פרי גדול ק"ג	% פרי גדול %
	>55	55-60	60-70	>70		
	0.028	0.081	0.113	0.144		
812	5.4	33.4	50.4	20.3	70.7	64.5%
וולקה	7.3	27.2	59.2	15.9	75.1	68.5%
טרוייר	3.1	12.7	12.9	23.5	36.4	69.8%

מעיון בתוצאות התפלגות הגדלים השנה, ניתן לראות כי למרות שמדובר בשנה שופעת מבחינת יבול, התפלגות הגודל נטתה יותר לקטרים הגדולים, כאשר 65-70% מן הפרי מתרכז בקטרים של 60 מ"מ ומעלה. יש לשים לב, כי בכנת הטרוייר משקל הפרי הגדול הוא נמוך באופן יחסי לשתי הכנות האחרות, בגלל שהיבול שהתקבל בו נמוך יותר.

ג. בדיקות איכות

במהלך הקטיף נלקחה מכל חזרה דגימה, ששימשה לבדיקת איכות הפרי. הבדיקות נערכו באופן המקובל לייצוא בבית האריזה הדרי גליל בע"מ בראש פינה ונבדקו בהן אחוזי המיץ, הכמ"מ, חומצה, יחס ההבשלה ומספר הזרעים הממוצע לפרי.

טבלה 5. רמת המיץ, כ.מ.מ, חומצה ויחס ההבשלה בצירופים השונים של הקליף נובה/עידית. חוות החולה 2012.

כנה	מיץ %	כ.מ.מ %	חומצה %	יחס הבשלה סוכר/חומצה	מס' זרעים יח'
812	39.4	14.6	0.96	15.5	0.5
וולקה	42.6	12.2	0.80	15.4	0.3
טרוייר	43.3	14.6	0.97	15.3	0.4

ל.מ

ל.מ

ל.מ

ל.מ

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

בדיקות האיכות מצביעות על הבדלים מובהקים ברמת הכ.מ.מ בפרי, אשר עומדת על 14.6% בכנות 812 וטרוייר, לעומת 12.2% בכנה וולקה-מריאנה.

בבדיקת רמת המיץ בפרי ניתן לראות הבדלים (לא מובהק) בין הכנה 812 (39.4%) לעומת הטרוייר (43.3%) והוולקה-מריאנה (42.6%).

גם בבדיקות רמת החומצה ניתן לראות שכנת הוולקה, אשר ידועה כמפחיתת חומצה, תורמת להמצאות רמת חומצה נמוכה בפרי (לא מובהק), אשר עומדת על 0.8%, לעומת 0.96% בפרי מן הכנה 812 ו-0.97% על הכנה טרוייר.

מספר הזרעים בכל הצירופים זניח ועומד על ממוצע של פחות מ-0.5 זרעים לפרי, מה שמלמד כי הזן הוא כמעט חסר זרעים לחלוטין.

מסקנות ודין

הקליף נובה/נובה עידית לוקה במספר בעיות אשר עלולות לגרום לקושי בשיווקו. קליפתו המחוספסת, המזכירה מאוד את הקליף הוותיק טמפל ואיכות הפרי במועדי הקטיפה המאוחר הייתה בעייתית והפרי סבל מהתבלות מהירה, דבר שהצריך את הקדמת הקטיפה.

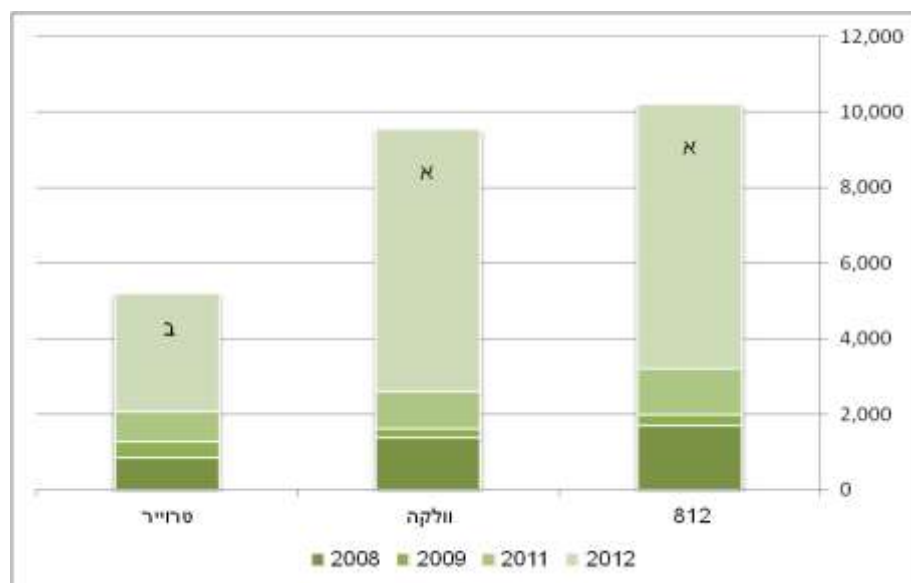
השנה הקדמנו את קטיפת הפרי בקליף נובה/עידית לשלהי דצמבר, במטרה למנוע את ההתבלות של הפרי ואת פגעי החורף, אשר פגעו בפרי וגרמו לנשירתו.

היבול שהתקבל השנה גבוה במיוחד בשתיים מן הכנות (812, וולקה-מריאנה) ומצביע על כך, שניתן להגיע עם זן זה ליבול גבוהים ולעתים אף גבוהים מדי, אשר תרמו למיתון גודלו ביחס לשנים קודמות.

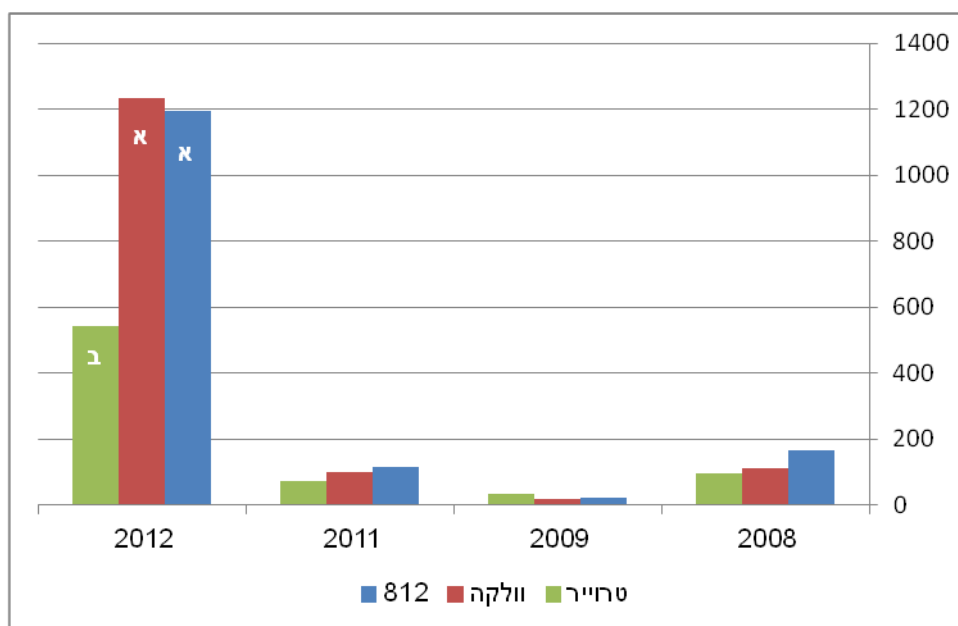
בדיקות האיכות מראות כי לכנות 812 וטרוייר יתרון על כנת הוולקה מריאנה מבחינת רמת הסוכרים בפרי והן גם תורמות לחומצה גבוהה יותר, אך נסבלת, אשר תורמת לאיכות פרי משופרת.

העובדה שמספר הזרעים בפרי זניח וקטן מ-0.5 זרעים בבמוצע לפרי, היא חשובה ועושה להשפיע על עתידו של הקליף.

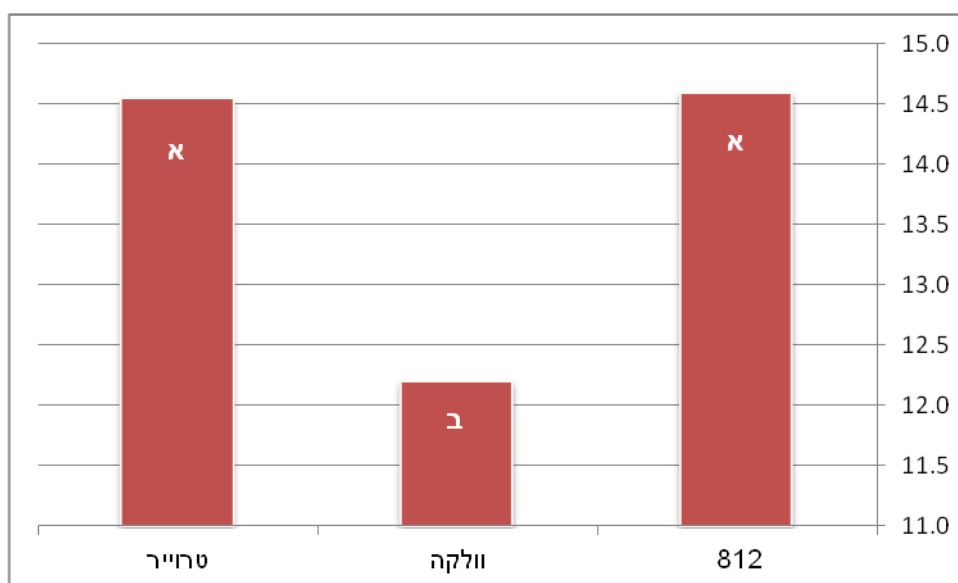
נספח

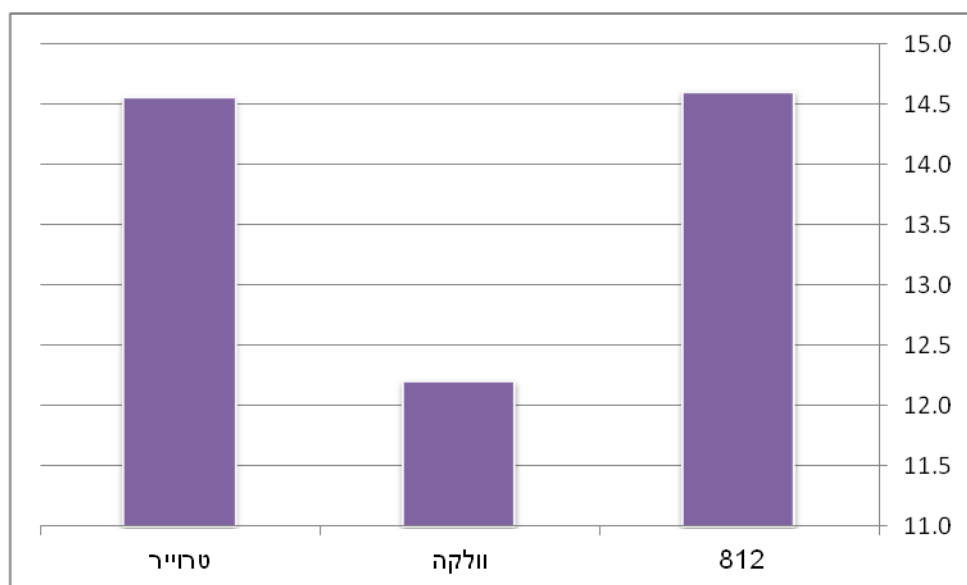
איור 1. היבול המצטבר לדונם בקליף נובה/עידית (ק"ג) על פי שנות הקטיפה השונות, חוות החולה

איור 2. מספר הפירות לעץ בקליף נובה/עידית בשנים 2008-12, חוות החולה

איור 3. רמת הכמות בפרי (%) מן הזן נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות החולה 2012

איור 3. רמת החומצה בפרי (%) מן הזן נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות החולה 2012